

ردیف	سؤالات	بارم
۱	اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) حکم شرعی: ب) دلیل عقلی: ج) اجماع محصل: د) مفهوم موافق:	۲
۲	درست یا نادرست بودن هر عبارت را مشخص کنید. الف) دلیل اساسی برای عقاید اسلامی که فروع دین نیز برگرفته از آن می باشد، سنت است. ب) استدلال به عموم عام، همواره امکان پذیر است. ج) حجّیت تخییر، امری بدیهی است و نیاز به استدلال ندارد. د) هنگامی که شما به همکلاسی خود می گوید: «مدادت را به من بده» این جمله دلالت بر وجوب دارد.	۱
۳	گزینه درست را در هر مورد مشخص کنید. الف) کدام مورد از شرایط مفهوم داشتن جمله شرطیه نیست؟ (۱) ملازمه میان شرط و جواب برقرار باشد. (۲) قید متصل برای شرط در دست نباشد. (۳) سببیت شرط برای جواب، انحصاری باشد. (۴) جواب، متوقف بر وجود شرط باشد. ب) کدام یک از موارد زیر از «مقدمات حکمت» نمی باشد؟ (۱) گوینده در مقام تشریع و قانون گذاری باشد. (۲) شارع از روی عقل و اراده و برای منظور و مقصود خاصی جمله را بیان کرده باشد. (۳) شارع در مقام تشریع اصل حاکم باشد. (۴) قرینه ای بر اینکه برای مطلق، قید منفصلی وجود دارد، در دست نباشد. ج) برای حجّیت برائت به کدام یک از ادله استناد نشده است؟ (۱) لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا (۲) حدیث رفع (۳) قاعده عقلی (۴) اجماع فقهای شیعه	۱
۴	موارد مرتبط به هم در ستون اول و دوم را مشخص کنید. (دو مورد در ستون دوم اضافه می باشد) <u>ستون اول</u> الف) قاعده فُبح عِقَابِ بِلَا بَيَان ب) كُلُّ مَا حَكَمَ بِهِ الْعَقْلُ حَكَمَ بِهِ الشَّرْعُ ج) صَلَّ مَعَ الظَّاهَرَةِ د) حدیث ثقلین ه) اشتغال یقینی مستلزم فراغ یقینی است و) دلیل موجه فقها برای صدور فتوا و حکم شرعی <u>ستون دوم</u> ۱- خبر متواتر ۲- خاص ۳- حجّیت احتیاط ۴- مقید ۵- حجّیت برائت ۶- قاعده ملازمه ۷- حجّت شرعی ۸- خبر واحد	۱/۵

ردیف	سؤالات	بارم
	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۵	عبارت «نهی از عبادات، مقتضی فساد و بطلان است» به چه معناست؟ مثالی در مورد این عبارت بیان نمایید.	۱
۶	دو مورد از الفاظ و تعابیری که دلالت بر عموم دارند را به همراه مثال بیان نمایید.	۱
۷	سه مورد از ارکان استصحاب را فقط نام ببرید.	۰/۷۵
۸	تفاوت «قرآن» و «حدیث قدسی» را بیان نمایید.	۰/۷۵
۹	در فقه شیعه کدام اجماع و اتفاق نظر فقها، حجت محسوب می‌شود؟	۰/۵
۱۰	با توجه به کتاب درسی، نمودار مقابل را تکمیل نمایید.	۱/۵
	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.	
۱۱	«احتیاط شرعی» را توضیح دهید.	۱
۱۲	شما دانش‌آموزان معارفی، خوب می‌دانید که گاهی فقیه دلیل اجتهادی درباره موضوعی پیدا نمی‌کند. مثلاً مکلف در ماه رمضان در منطقه‌ای برای خوردن سحری از خواب برخاسته است، اما نمی‌داند که آیا اذان صبح فرا رسیده یا نه؟ دسترسی به رادیو، تلویزیون، گوشی، ساعت و ... هم ندارد. فقیه برای چنین مکلفی که در مقام عمل شک دارد: الف) چه حکمی (جواز یا حرمت خوردن و آشامیدن) صادر می‌نماید؟ ب) حکم فقیه مطابق با کدام یک از اصول عملیه صادر شده است؟	۱
۱۳	مقدمه واجب و ذی‌المقدمه را با ذکر مثال برای هر کدام توضیح دهید.	۱/۵
۱۴	تشابه و تفاوت «اجماع» و «تواتر» را بیان نمایید.	۱/۵
۱۵	در هر یک از موارد زیر، کدام یک از انواع امر و نهی به کار رفته است؟ الف) عَلَیْکُمْ أَنْفُسُکُمْ ب) لَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ ج) يُعِيدُ صَلَاتَهُ	۱/۵

ردیف	سؤالات	بارم
۱۶	<p>ضمن تجزیه و تحلیل بندهای زیر و در نظر گرفتن مفاهیم کاربردی کتاب، به سؤالات داده شده، پاسخ کوتاه دهید.</p> <p>الف) پدر یکی از دوستان شما عازم مراسم حج است. دولت عربستان بدون روادید (ویزا) به ایشان اجازه ورود به شهر مکه و انجام مناسک حج را نمی‌دهد. لذا ایشان برای عمل به این واجب شرعی، چاره‌ای جز گرفتن روادید از سفارتخانه عربستان ندارد. اقدام ایشان برای گرفتن روادید، مطابق با کدام یک از مقدمات واجب می‌باشد؟</p> <p>ب) مدیر محترم مدرسه به معاون پرورشی خود می‌گوید: «برای رفع خستگی، همه دانش‌آموزان دوازدهمی را، بعد از نوبت دوم کنکور، به اردو ببرید». بعد از مدتی مدیر محترم با مشاهده وضعیت نمرات امتحانات نهایی، جلسه‌ای را جهت <u>بیان شرایط شرکت در اردو</u> برگزار می‌نماید. یکی از دانش‌آموزان در این جلسه شرکت نمی‌کند. در چه صورتی این دانش‌آموز می‌تواند به عمومیت دستور مدیر، استناد نموده و در اردو شرکت نماید؟</p>	۱
۱۷	<p>با توجه به متن زیر که برگرفته از «کتاب الزکاة» شیخ انصاری (رض) می‌باشد، به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>«لَوْ دَفَعَ زَكَاتُهُ إِلَى شَخْصٍ فَبَانَ أَنَّهُ غَنِيٌّ فَلَا قَوَىٰ هُوَ عَدَمُ الْإِجْزَاءِ»</p> <p>الف) فتوای شیخ انصاری در این مسئله چیست؟</p> <p>ب) با توجه به عبارت مشخص شده، شیخ انصاری به کدام یک از اصول عملیه استناد نموده است؟</p>	۱

- ۱۱- در مواردی که وجوب احتیاط به وسیله دلایل عقلی قابل اثبات نیست، ولی روایات باب احتیاط، مکلف را به احتیاط در آن مورد توصیه می‌کند، احتیاط شرعی گفته می‌شود. (درس ۱۳)
- ۱۲- الف) جواز خوردن و آشامیدن
ب) اصل استصحاب (درس ۱۲)
- ۱۳- اگر شارع به وجوب عملی امر کند، لازمه این امر؛ واجب شدن مقدمات آن است؛ به آن عمل واجب که نیاز به مقدمه دارد، ذی‌المقدمه گفته می‌شود. مثال: وضو (مقدمه) و نماز (ذی‌المقدمه) (درس ۱۰)
- ۱۴- تشابه: هر دو طریق رسیدن به سنت است.
- تفاوت ۱: خبر متواتر ناقل عین سخن معصوم است / خبر متواتر دلیل لفظی محسوب می‌شود.
- تفاوت ۲: اجماع بیانگر نظر و رأی معصوم است / اجماع دلیل غیرلفظی یا لَبّی محسوب می‌شود. (درس ۹)
- ۱۵- الف) اسم فعل
ب) فعل یا صیغه نهی
ج) فعل مضارع به معنای امر (درس ۶)
- ۱۶- الف) مقدمه عقلی (درس ۱۰)
- ب) در صورتی که درباره مخصّص‌های احتمالی جستجوی کامل کرده باشد. / پس از اطمینان به عدم وجود مخصّص‌های احتمالی (درس ۸)
- ۱۷- الف) عدم اجزای پرداخت زکات / تکلیف از گردن مکلف برداشته نشده است.
ب) اصل استصحاب (درس ۱۲)

- ۱- الف) قانونی که از طرف خداوند برای نظام دادن به زندگی انسان صادر می‌شود. (درس ۳)
- ب) هر حکم عقلی که نتیجه آن قطع به حکم شرعی باشد. (درس ۱۰)
- ج) اجماعی که فقیه به وسیله تتبع در آرای فقها و فتاوی آن‌ها تحصیل کرده و شخصاً بدست آورده است. (درس ۹)
- د) مفهومی که حکم آن با حکم موجود در منطوق یکسان است. (درس ۷)
- ۲- الف) غلط (درس ۱۰) ب) غلط (درس ۸)
ج) صحیح (درس ۱۳) د) غلط (درس ۶)
- ۳- الف) گزینه ۲ (درس ۷) ب) گزینه ۳ (درس ۸)
ج) گزینه ۴ (درس ۱۳)
- ۴- الف) ۵- حجّیت برائت (درس ۱۳)
ب) ۶- قاعده ملازمه (درس ۱۰)
ج) ۴- مقید (درس ۸)
د) ۱- خبر متواتر (درس ۵)
ه) ۳- حجّیت احتیاط (درس ۱۳)
و) ۷- حجّت شرعی (درس ۱)
- ۵- بدین معنی است که اگر مکلف آن اعمال را انجام دهد، کارش فاسد و باطل است. / روزه گرفتن در عیدین یا نماز خواندن با لباس غصبی یا خواندن سور عزائم در نماز (درس ۱۱)
- ۶- لفظ کلّ یا همه یا هر؛ مانند کُلِّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ / هر لفظی که به معنای کلّ می‌باشد؛ مانند جمیع، عامّه و ... / جمع معرفّ به «ال»؛ مانند «احترم العلماء» / قرار گرفتن نکره در سیاق نفی یا نهی؛ مانند «لاشریک لله تعالی» و «لا تثنّتم احداً» (درس ۸)
- ۷- یقین سابق / شک لاحق / وحدت متعلّق یقین و شک / هم‌زمانی یقین و شک (درس ۱۲)
- ۸- در آیات قرآن هم‌لفظ و هم‌معنا از سوی خداوند فرستاده شده و رسول اکرم (ص) بدون هیچ تصرفی آن‌ها را نقل کرده است؛ اما در حدیث قدسی خداوند معنا را بر پیامبرش نازل کرده و رسول اکرم (ص) آن معنا را در قالب الفاظ خود بیان فرموده است. (درس ۴)
- ۹- در فقه شیعه تنها اجماع و اتفاق نظری حجّت محسوب می‌شود که نظر معصوم را برای ما کشف کند. / کاشف از رأی معصوم باشد. (درس ۹)
- ۱۰- الف) اجتهادی / ب) استصحاب / ج) احتیاط / د) سنت / ه) اجماع / و) عقل (درس ۳)